

La prehistòria

El quadern d'ampliació et porta més enllà de les activitats bàsiques. Aquí t'hi trobaràs amb tasques de recerca, anàlisi de fonts, argumentació crítica i comparacions que demanen pensar com un historiador.

1

Què és la prehistòria?

1. **Recerca:** Busca informació sobre 2 jaciments del món que hagin estat datats per **carboni-14**. Explica què s'hi va trobar i com va canviar la datació la nostra comprensió del lloc.

2

L'evolució humana

1. **Recerca:** Investiga la història del descobriment de la Lucy (1974, Donald Johanson). Per què va ser un descobriment tan important? Què va aportar al coneixement de l'origen humà?

2. **Anàlisi de fonts:** Mira una reconstrucció facial de neandertal i una d'Homo sapiens. Llista **3 diferències** i **3 similituds**. Argumenta per què els consideres dues espècies diferents si tan s'assemblen.

3. **Argumenta:** Els humans actuals conservem un % de gens neandertals. Què en penses? Som descendents «pura sang» dels Homo sapiens, o també una mica neandertals? Justifica la teva resposta amb almenys 2 dades.

4. **Hipòtesi:** Per què creus que els neandertals es van extingir i no nosaltres? Proposa 2 hipòtesis raonades i digues quina et sembla més probable i per què.

3

El Paleolític

1. **Anàlisi comparativa:** Compara la vida dels caçadors-recol·lectors actuals (com els hadza de Tanzània o els pigmeus de l'Àfrica Central) amb la imatge clàssica del Paleolític. Què s'hi assembla i què no? Què ens diuen sobre la nostra herència paleolítica?
2. **Anàlisi visual:** Tria una pintura d'Altamira, Lascaux o el Cogul. Descriu-la en detall (què hi veus, quins colors, quina tècnica) i proposa **3 hipòtesis** sobre per què la van pintar.
3. **Argumenta:** «El descobriment del foc és més important que la invenció de la roda.» Estàs d'acord? Defensa la teva posició amb almenys 3 arguments.

4. **Recerca local:** Busca informació sobre **l'home de Talteüll** (Catalunya del Nord). Quan i com es va descobrir? A quina espècie pertany? Què ens explica sobre l'ocupació humana de Catalunya?

4

El Neolític

1. **Argumenta:** L'historiador Yuval Noah Harari va escriure que la revolució agrícola va ser «el gran engany de la història». Estàs d'acord? Estructura la teva resposta així: presenta la tesi de Harari amb les seves raons, dona **2 arguments a favor** i **2 arguments en contra**, i acaba amb la teva posició.

2. **Anàlisi de causalitat:** Es diu que el sedentarisme va portar al naixement de la propietat privada. Explica el raonament que connecta aquests dos fenòmens i analitza si et sembla convincent.

3. **Recerca:** Investiga com va arribar el Neolític a la **península Ibèrica** (fa uns 7.500 anys). Per quina ruta va entrar? Quines són les evidències arqueològiques? Compara-ho amb el cas de la Draga (Banyoles).

4. **Comparació entre civilitzacions:** El Neolític va començar de manera independent en almenys 4 zones del món (Creixent Fèrtil, Xina, Mesoamèrica, Andes). Què en treus, d'aquesta coincidència? És casualitat?

5

L'Edat dels metalls

1. **Anàlisi tècnica:** Per què la metal·lúrgia és tan més complexa que la talla de pedra? Llista els coneixements i recursos que calen per produir bronze (no només l'aliatge, sinó tot el procés).
2. **Argumenta:** Es diu que «l'Edat del bronze és l'Edat de la desigualtat». Estàs d'acord? Justifica amb almenys 2 evidències del propi text de la unitat i 1 evidència que hagi cercat tu.
3. **Hipòtesi:** Per què creus que l'escriptura va néixer just amb les primeres ciutats i no abans? Proposa una explicació pròpia que connecti els excedents, el comerç i la necessitat de registrar.

4. **Comparació:** Compara **Stonehenge** amb un dels nostres dòlmens catalans (per exemple, la Cova d'en Daina, a Romanyà de la Selva). Què tenen en comú? En què es diferencien?

6

La prehistòria a casa nostra

1. **Sortida virtual:** Tria un dels jaciments d'aquest apartat i prepara una **visita guiada virtual** de 5 minuts: ubicació, què s'hi pot veure, per què és important, una anècdota interessant. Si pots, fes-la com a vídeo o presentació.
2. **Recerca local:** Busca un jaciment prehistòric a **menys de 50 km** d'on vius (que no estigui a la llista del dossier). Fes-ne una fitxa: nom, ubicació, etapa, qui el va descobrir, què s'hi ha trobat. Cita les fonts.

3. **Argumenta:** Hi ha qui diu que excavar jaciments és «remoure el passat per res» quantes coses queden per fer. Què en penses? Defensa el valor (o el cost) de la recerca arqueològica amb 2 arguments propis.

4. **Anàlisi crítica:** Els darrers anys s'han produït espolis i destrucció de jaciments a Catalunya. Busca un cas real recent, explica què va passar i argumenta com es podria evitar.